

edu magazin

CJELOVIT PRISTUP OBITELJIMA I POJEDINCIMA

NOVO!
Slušaj članke kao
PODCAST
na YouTubeu i
Spotifyju

*Kako istinski saživjeti
s prirodom?*

Upoznaj Igru dizajn
Sanju i Ivanu te njihovu
stručnost i kreativnost

*Savjeti za lakšu prilagodbu
djeteta na ustanovu*

NOVOST!

*Od sad možete slušati
eduMagazin podcaste na
Spotify-ju i YouTube-u!*

Želiš se pridružiti eduMagazin timu, kao autor tekstova ili audio formata? Pošalji motivacijsko pismo na urednistvo.edumagazin@gmail.com

edumagazin
CJELOVIT PRISTUP OBITELJIMA I POJEDINCIMA
podcast

RIJEČ UREDNIŠTVA

Dragi čitatelji,

kao vrijedne pčelice za vas smo pripremili jednu veliku novost! Pojedini edučlanci dostupni su i u audio formatu. Naše podcaste možete pratiti na Spotify-ju i YouTube-u. Podcasti trenutno dostupni za slušanje su: "Prilagodba na jaslice i vrtić", "Zašto te sada bolje razumijem" i "Stiže ljeto, a s njime i jedna opasnost" autorice Mije Žilić. Dalje: "Pismo svakoj majci", "Pismo svakoj kolegici", "Osobni primjer benefita čitanja" i "Razgovarati s djetetom kao s ravnopravnom osobom?" autorice Tee Resanović. Zatim "Mama, Luka se ne želi igrati sa mnom" autorice Daniele Rak te "Potrebe vs. želje" autorice Jelene Idžaković. Ovaj broj obogatio je i dječak Mihael (9) čitanjem slikovnice "Medo i klavir". Osim podcast verzije članka, imate priliku poslušati i novu audio problemsku priču "Lili i Plavko razmišljaju zašto postoje pravila?" Tee Resanović. Pisani članci i dalje su jednako vrijedan i potreban alat eduMagazina u pomaganju i podršci roditeljima i sustručnjacima, pa nam tako autorice Iva Baldo Karlić i Jasmina Antić donose jedan primjer iz prakse o utjecaju prirode na razvoj djeteta. U nastavku dvije odgojiteljice i pedagoginje, Sanja Kolarić Piplica i Ivana Bucković predstavljaju IGRI i njihove tri usluge. Predstojeći rujnu, Jasmina Cerovec donosi preporuka tematskih slikovnica za period prilagodbe u dječjem vrtiću. Ana Barbarić promišlja o ljetnom osvježenju i prikazuje ljetnu DIY kreativitu. O profesionalnom razvoju odgojitelja piše Sandra Moslavac, a sestra Monika Maslač predlaže 10 igara za razvijanje brzine kod djece.

KONTAKT

urednistvo.edumagazin@gmail.com

MJESEČNI MAGAZIN

Sljedeći broj izlazi u listopadu 2024.

**VIŠE O SVIM AUTORIMA UNUTAR MAGAZINA
MOŽEŠ SAZNATI [OVDJE](#)**

UREDнице

Mia Žilić

Tea Resanović

4

podcast
MIA ŽILIĆ

str. 4 Prilagodba na dječji vrtić i jaslice
str. 9 Zašto te sad bolje razumijem...
str. 10 Stiže ljeto, a s njime i jedna
opasnost

[@od_malena](#)*podcast*
TEA RESANOVIĆ

str. 5 Pismo svakoj majci
str. 6 Pismo svakoj kolegici
str. 7 Razgovarati s djetetom kao s
ravnopravnom osobom?
str. 8 Osobni primjer benefita čitanja

[@tea_edulist](#)

5

podcast
DANIELA RAK

Mama, Luka se ne želi igrati sa
mnom

[@rakova.riznica](#)

11

*Dječak čita
priču za djecu
"Medo i
klavir"*

dječak Mihael (9)

15

podcast
**DJEČAK MIHAEL ČITA
SLIKOVNICU**

Medo i klavir (David Litchfield)

16

podcast
JELENA IDŽAKOVIĆ

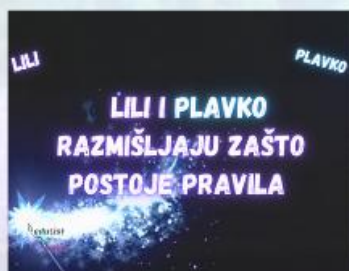
16 Potrebe vs. želje

[@jelena_emocionalni_odgoj](#)

17

odgojno-obrazovno
TEA RESANOVIĆ

Audio problemska priča
"Lili i Plavko razmišljaju zašto
postoje pravila?"

[@tea_edulist](#)

21

*odgojno-obrazovno***IVA BALDO KARLIĆ I
JASMINA ANTIĆ**Utjecaj prirode na razvoj djeteta -
primjer iz prakse

27

odgojno-obrazovno
**SANJA KOLARIĆ PIPLICA I
IVANA BUCKOVIĆ**I tako je nastao "Igr"!
[@igri.hr](#)

31

*odgojno-obrazovno***JASMINA CEROVEC**Zreporuke tematskih slikovnica za
period prilagodbe u dječjem vrtiću
[@preschoolbyj](#) *DIY***ANA BARBARIĆ**Vruće je, a meni je gušt
[@chestitke](#)

33

37

odgojno-obrazovno
SANDRA MOSLAVACProfesionani razvoj odgojitelja -
pravo, obveza, mogućnost,
nužnost ili ...[@sandraamoos](#)

43

odgojno-obrazovno
S. MONIKA MASLAĆ

Brz kao zec

[@s.monika_smi](#)

Prilagodba na jaslice i vrtić

NOVO! SLUŠAJ KAO PODCAST

Autorica: Mia Žilić,
mag.praesc.educ.
@od_malena

edumagazin
CJELOVIT PRISTUP OBITELJIMA I POJEDINCIMA
podcast

Pismo svakoj majci

edumagazin broj 4

NOVO! SLUŠAJ KAO PODCAST

Autorica: Tea Resanović

mag. paed.

@tea_edulist

edumagazin
CJELOVIT PRISTUP OBITELJIMA I POJEDINCIMA
podcast

edumagazin **5**

Pismo svakoj kolegici

edumagazin broj 4

NOVO!

SLUŠAJ KAO PODCAST

Autorica: Tea Resanović

mag. paed.

@tea_edulist

edumagazin
CJELOVIT PRISTUP OBITELJIMA I POJEDINCIMA
podcast

edumagazin 6

Razgovarati s djetetom kao s raznopravnom osobom?

edumagazin broj 12

NOVO! SLUŠAJ KAO PODCAST

Autorica: Tea Resanović

mag. paed.

@tea_edulist

edumagazin
CJELOVIT PRISTUP OBITELJIMA I POJEDINCIMA
podcast

edumagazin **7**

Osobni primjer benefita čitanja

edumagazin broj 6

NOVO!

SLUŠAJ KAO PODCAST

Autorica: Tea Resanović

mag. paed.

@tea_edulist

edumagazin
CJELOVIT PRISTUP OBITELJIMA I POJEDINCIMA
podcast

edu**magazin** 8

Zašto te sada bolje razumijem...

edumagazin broj 15

NOVO! SLUŠAJ KAO PODCAST

Autorica: Mia Žilić,

mag.praesc.educ.

[@od_malena](https://www.instagram.com/od_malena)

edumagazin
CJELOVIT PRISTUP OBITELJIMA I POJEDINCIMA
podcast

edumagazin 9

Stiže ljeto, a s njim i jedna opasnost...

edumagazin broj 16

NOVO!

SLUŠAJ KAO PODCAST

Autorica: Mia Žilić,
mag.praesc.educ.
@od_malena

edumagazin
 CJELOVIT PRISTUP OBITELJIMA I POJEDINCIMA
 podcast

edumagazin 10

Mama, Luka se ne želi igrati sa mnom

NOVO! SLUŠAJ KAO PODCAST

Autorica: Daniela Rak,
mag.praesc.educ.

@rakova.riznica

edumagazin
CJELOVIT PRISTUP OBITELJIMA I POJEDINCIMA
podcast

Djeca predškolske dobi često se susreću s izazovima u **socijalizaciji**, a osjećaj odbacivanja od strane vršnjaka može biti posebno težak. Ove se situacije najčešće događaju u igri - kada dijete nije uključeno u aktivnost, nazivaju ga pogrdnim nazivima ili se suočava s neprihvatanjem.

Svako će dijete drugačije reagirati na takve oblike odbacivanja. Netko će reagirati ljutnjom, netko prihvatanjem, a netko povlačenjem. Sve to ovisi o djetetovu temperamentu, prethodnim iskustvima i reakciji odraslih na vršnjačko odbijanje.

Primjerice, dijete dolazi kući iz vrtića i kaže roditeljima kako mu je dječak Luka rekao da ne može igrati nogomet sa skupinom dječaka. **Prirodna je reakcija roditelja da odmah žele zaštititi svoje dijete i ponuditi rješenja.** Često čujem izjave poput: *"Ma on je zločest, Reci mu da mu nećeš više biti prijatelj."* ili *"Reci mu da ćeš ga reći svom tati."*

Iako su ove reakcije razumljive,

one nisu uvijek najbolje za dugoročni razvoj socijalnih vještina djeteta. Navedene izjave potiču **negativne reakcije i sukobe.** Takve izjave mogu učiniti situaciju još gorom jer djeca počinju koristiti agresiju ili prijetnje kao sredstvo rješavanja sukoba.

Nadalje, kada odrasli odmah nude rješenja, djetetu uskraćuju priliku da samo pronade način kako se nositi s problemom. Razvoj socijalnih vještina uključuje sposobnost rješavanja sukoba, pregovaranja i traženja kompromisa. **Ako roditelji uvijek daju gotova rješenja, dijete neće naučiti kako samostalno rješavati probleme, što može dovesti do ovisnosti o drugima za rješavanje konflikata.** Opisana situacija može se primijetiti u dječjim parkovima, kada se dijete stalno dolazi žaliti roditelju zbog toga što ga druga djeca ne prihvaćaju u igru. To su izjave poput: *"Mama, on mi ne dopušta da se igram s njim", "Ona mi je rekla da sam dosadna", "Ne želi sa mnom dijeliti igračke"* i slično.

Pa što onda učiniti kada se dijete žali da se netko ne želi igrati s njim?

Kao i odrasli, dijete ne traži odmah rješenje već da ga netko razumije i pruži mu utjehu. To možemo usporediti i s nama. Primjerice, dolaziš s posla i žališ se svom partneru kako te naljutilo što te šef nije pozvao na važan sastanak, a partner ti nudi odmah rješenje. U tim trenucima još više pobjesniš jer si tražila da te netko sasluša, a ne održi lekciju kako si trebala postupiti. Zar ne?

U ovim situacijama **birajte podržati djetetov emocionalni i socijalni razvoj prije negoli ponudite rješenje**. Dijete se u tim trenucima možda osjeća razočarano, povrijeđeno te traži utjehu, slušanje i prihvaćanje. Sljedeći put pokažite da vam je stalo. **Zainteresiranost i uvažavanje djetetovih osjećaja potaknut će dijete da opiše što se zaista dogodilo.**

Pokušajte poslušati dijete bez kritiziranja i moraliziranja. Kad je prepoznato i uvaženo djetetovo iskustvo, onda slijedi zajedničko rješavanje problema.

Velika je vrijednost za dijete potaknuti ga da samostalno razmišlja i dolazi do rješenja. Pitanja otvorenog tipa potiču daljnji razgovor, primjerice: *"Ispričaj mi što je bilo?"*, *"Što se dogodilo?"*, *"Kako bi mogao sutra postupiti?"*...

Pokušajte izbjegavati rečenice koje osuđuju drugo dijete. Umjesto toga, ponudite neutralne komentare koji potiču dijete na razmišljanje:

- *"Možda bi trebao govoriti glasnije da te sljedeći put čuju."*
- *"Možda se Luka želio igrati sam."*
- *"Možda su imali dovoljno igrača za nogomet. Kako biste sljedeći put mogli dogovoriti?"*
- *"Možda danas nije bio raspoložen za igru s tobom."*

Često se odraslima situacije koje im djeca pričaju mogu činiti nevažnima, posebno kada su okupirani vlastitim problemima i obvezama. Međutim, **za djecu su ove situacije iznimno važne jer oblikuju njihovu percepciju svijeta i odnosa s drugima.** Slušajući svoje dijete, odrasli pokazuju da im je stalo, čime jačaju djetetovo samopouzdanje i osjećaj vlastite vrijednosti.

Na taj način, ne samo da pomažete djetetu da se nosi s trenutnim problemima, već i gradite temelje za socio-emocionalni razvoj u budućnosti. Djeca koja su naučila kako prepoznati i regulirati svoje emocije, kako konstruktivno riješiti sukobe i kako izgraditi odnose s vršnjacima bit će bolje pripremljena za suočavanje s izazovima koje život donosi.

Literatura:

Miljković, D. i Rijavec, M. (2002) *Bolje biti vjetar nego list*: IEP, Zagreb
 Siegel, D. i Payne Bryson, T. (2015) *Razvoj dječjeg mozga*: Harfa, Split

1.korak - pružanje podrške, prepoznavanje djetetova iskustava i emocije

2.korak - rješavanje problema, poticanje da dijete samo razmišlja i rješava problem

“ Vidim da te to rastužilo.”

“Čujem da ti je teško.”

“Što ti je zasmatalo?”

“Ispričaj mi što je bilo?”

“Kako bi mogao sljedeći put pitati / postupiti?”

Dječak Mihael čita slikovnicu

“Medo i klavir”

NOVO!

SLUŠAJ KAO PODCAST

Citatelj: dječak Mihael (9)

Autor slikovnice: David Litchfield

Naziv slikovnice: Medo i klavir

Mozaik knjiga

edumagazin
CJELOVIT PRISTUP OBITELJIMA I POJEDINCIMA
podcast

Potrebe vs. želje

NOVO! SLUŠAJ KAO PODCAST

Autorica: Jelena Idžaković,

certificirana dadilja

[@jelena_emocionalni_odgoj](https://www.instagram.com/jelena_emocionalni_odgoj)

edumagazin
CJELOVIT PRISTUP OBITELJIMA I POJEDINCIMA
podcast

edu**magazin** 16

LILI I PLAVKO RAZMIŠLJAJU ZAŠTO POSTOJE PRAVILA?

Autorica: Tea Resanović
mag. paed.

@tea_edulist

Problemska priča olakšava djeci proradu određenih situacija, događaja, osjećaja i promišljanje o mogućim rješenjima situacija. **Tema priče:** savjeti kako potaknuti djecu na promišljanje i uspostavljanje pravila u svakodnevicu.

Preporuka je priču slušati, bez potrebe da se gleda ekran. Priča se može puštati kao priča za laku noć, za opuštanje ili kao priča kada želimo s djetetom razgovarati o određenim situacijama ili ga/ju potaknuti na dodatno promišljanje, prilikom čega priča može služiti kao vanjski faktor potpore odraslima da započnu razgovor ili da dodatno prorade s djetetom temu.

Priča je posvećena svim roditeljima i stručnjacima koji rade s djecom. Audio intro i dizajn: Canva
Tekst i glas: Tea Resanović

Ukoliko želite da posjetim vašu ustanovu ili centar s dobrovoljnim čitanjem i problematiziranjem priča, pišite mi.

KLIKNI ZA SLUŠANJE AUDIO PRIČE

U NASTAVKU PROČITAJ KAKO SU POLAZNICE EDUDAYA OSMISLILE DIJELOVE OVE PRIČE:

POLAZNICE EDUDAYA U PRIČU SU UMETNULE SVOJE KREATIVNE IDEJE TIJEKOM RADIONICE NA EDUDAYU

(označeno velikim slovima)

Lili i Plavko razmišljaju zašto postoje pravila?

Zašto stalno moramo razmišljati o nekim pravilima?

... pitali su se Lili i Plavko...

Lili je djevojčica koja naaaaaajviše voli ljubičastu ili lila boju. Voli se oblačiti u ljubičasto, najdraže joj je ljubičasto voće, a voli i zdravi ljubičasti shake popiti.

Plavko voli more, nebo, borovnice i plavu boju.

Ono što Lili i Plavko imaju slično je da se ne snalaze baš u svim pravilima svijeta.

Jako, jako, ali baš jako se vole LJUTITI.

U njihovoj igri svaki dan je neki novi događaj - SKAČU, OMETAJU, OTIMAJU SE ZA IGRAČKE, GURAJU SE...

Neka nova uloga - rade MRLJE, peku PAPUČE, ukrašavaju ZIDOVE, biraju SLATKIŠE, igraju se presvlačenja i kupanja beba i smišljaju sve što u dućanu kupiti treba.

Neka nova ideja - nogometaši koji vole svirati violinu, slatkiši koji ne moraju imati ŠEĆER, a mogu biti OD POVRĆA... Probajte, fini su. Vidite vi tu silnu maštu... i onda dođe netko - ŽUTKA ili CRVENKA ili NARANČINA u vrtiću i kažu

„Pospremanjeeeee, za 5 minuta idemo vaaaaan.“

Ili kažu: „Po sobi hodamo.“, a Lili i Plavko baš su trčali jer su se žurili da ne propuste POLIJETANJE na svojem zamišljenom putovanju. Ili usred svoje igre čuju „Što smo rekli, trebamo sada ići oprati ruke...“

Uuuuuuhhhhhh.... nije im baš lako pustiti svoje igre i igračke i napraviti to što kažu odrasli ili druga djeca.

A opet... nekad se puno zaigraju i osjete da im trbuh javlja kako je gladan... a oni su skroz zaboravili ići jesti, jer su se puno puno igrali.

Hmmmm... dobro je nekada poslušati i signale koje nam šalje naše tijelo, a isto tako i signale naših roditelja i važnih odraslih - teta, stričeka, baka, deda...

Jesmo li mi sami na svijetu? Znamo da nismo...

Tu je naša MAŠTA, OMILJENA IGRAČKA, POSEBNO SIGURNO MJESTO i svi oni koje možemo sresti na putovanjima a još ih ne poznamo...

Kad nas ima tako puno, trebamo se naučiti kako jedni s drugima živjeti.

Kako dijeliti stvari, kako se POŠTIVATI, kako DOGOVARATI, kako ispričati

što nam se desilo jučer dok smo dolazili u vrtić, kako se zajedno IGRAMO jer smo naučili crtati bager... kako pričekati jedni druge iako smo nestrpljivi... kako pomoći drugome **KADA JE TUŽAN ili KAKO BITI PRIJATELJ...**

A kako ćemo to naučiti? Sigurno postoji puno priča koje nas tome uče... znači... trebamo puno čitati ili slušati priče...

A isto tako volimo vidjeti i slike koje nas sjete na lijepo ponašanje - svuda oko nas... da se možemo podsjetiti. Volimo to vidjeti na plakatu na zidu ili u nekom albumu, slikovnici... možemo slikati i sebe i svoje prijatelje pa će nas to još bolje podsjetiti. Ako nam je teško zapamtiti kada je pospremanje, kada ručak, a kada vrijeme za odmor... možemo napraviti raspored koji ćemo sami nacrtati sa našim najomiljenijim likovima i bojama.

Imamo još jednu zabavnu ideju - možemo pjevati koja pravila su nam važna, možemo plesati o tome, možemo napraviti sportski poligon o pravilima, a možda možemo i kroz igru skrivanja blaga sakriti sva

pravila da ih onda moramo tražiti i podsjećati se. Volimo igrati i memory i društvene igre pa ćemo osmisliti memory o pravilima i igru „Pravilnicu“. Hmmm... koju bi igru prvu mogli sada napraviti ili odigrati?

Autorice dodanih dijelova su: Sanja Hajsek, Marija Ceranja, Nikolina Džebić, Ivana Babić, Nives Kujundžić

UTJECAJ PRIRODE NA CJELOKUPNI RAZVOJ DJETETA - PRIMJER IZ PRAKSE -

Autorice:

Iva Baldo Karlić,

mag. paed.

Jasmina Antić,

bacc. praesc. educ.

Pretražujući literaturu i Internet nailazi se na mnoštvo članaka i istraživanja o utjecaju prirode na cjelokupni razvoj djeteta, ali i odraslih. Tako saznajemo kako boravak u prirodnom okruženju

- smanjuje negativne emocije i stres,
- povećava pozitivne emocije,
- poboljšava mentalno i fizičko zdravlje i funkcioniranje,
- razvija koncentraciju

Zaključci tih članaka i istraživanja slažu se oko jednog, a to je da se najveći pozitivni učinak na razvoj djeteta postiže boravkom u pravoj prirodi.

Vodeći se i sve prisutnijom problematikom ekranizacije i gotovo cjelodnevnim boravkom u zatvorenom prostoru, djelatnici Dječjeg vrtića Cvrčak i mrav iz Triblja, u zaleđu Crikvenice, prije desetak godina započeli su s projektom **Vrtić u prirodi**, s ciljem izgradnje osjećaja zajedništva s prirodom te kako bi barem nekoliko sati dnevno

djeca provodila na vanjskom prostoru.

Provođenje projekta baziralo se na odlascima na kraće i dulje šetnje okolicom vrtića (do livade i jezera). Slobodna igra tijekom boravka na livadi rezultirala je usavršavanjem prirodnih oblika kretanja (penjanje, trčanje, puzanje...).

Na livadu se nisu nosile već gotove igračke, već su djeca manipulirala prirodnim materijalima poput lišća, grančicama, kamenčićima...

Projekt se nastojao proširiti na način da djeca borave vani u različitim vremenskim uvjetima - i kad pada lagana kiša i kad puše vjetar. Ispočetka se javljao otpor roditelja, u strahu za zdravlje djece, no kroz godine je isti nestao, dok je imunitet djece bivao sve jačim.

Tijekom pedagoške godine 2023./2024. godine došlo se na ideju o promjeni pristupa

provođenja Vrtića u prirodi. Inicijatorice su bile odgajateljice vrtićkih skupina matičnog vrtićkog objekta, a u realizaciju svih ideja uključili su se i roditelji i lokalna zajednica, dok je stručni tim vrtića koordinirao i pomagao prilikom organizacije i realizacije aktivnosti.

Kako bi istražili mogućnosti boravka vani, na početku su krenuli u kraće i duže šetnje po Triblju.

Obližnje jezero, livade, šetnica uz potok Dubračina, obližnja brda i putevi potakli su odgajatelje na **planiranje rada** na takvim mjestima.

Na početku godine organizirali su **boravak na jezeru uz ručak**. Hladovina i pješčani žal nudili su razne mogućnosti igre i istraživanja.

Kroz godinu šetnje do jezera su postale učestale. Svakim dolaskom u različitim vremenima primjećivali su promjene u prirodi koje donose godišnja doba, uspoređivali ih i dokumentirali.

U suradnji s tatom dječaka iz skupine organiziran je **uspon na obližnje brdo**, Humac. Tata je bio vodič. S obzirom na neravan teren, duži i teži uspon, prilagodili su odjeću i obuću te se opremili s dovoljno tekućine i hrane. Hranu, voće, vodu i ostali potrebni pribor odgajateljice su nosile u ruksacima. Šetnjom do vrha brda djeca primjećuju da se teren mijenja.

Iz trave u kamen, iz ravnice u brdo. Usput pronalaze izvor te hranilište za divljač. Dolaskom na vrh zauzimaju teren za odmor. **Priroda postaje materijal za igru**. Srušena drva postaju rekvizit za poligon i tjelesnu aktivnost (hodanje, održavanje ravnoteže, preskakivanje), travnata nizbrdica staza za kotrljanje i trčanje, razne grane i lišće postaju šator.

Izvor: Privatna arhiva

Igrom na livadi djeca pronalaze lubanju divlje životinje koja postaje predmet istraživanja i u sobi dnevnog boravka.

Nakon uspješnog uspona na Humac slijede odlasci u šetnje uz potok Dubračina, od vrtića prema Crikvenici.

Šetnica je šljunčana, ravna, kondicijski lakša. Priroda se mijenja. Djeca primjećuju, imenuju različita stabla, tijek potoka, brzinu i razinu vode, dno potoka koje se mijenja kako prolaze nizvodno.

Uz stazu se pronalazi mjesto na kojem se neko vrijeme zadržavaju u igri. Zemljani teren i stabla daju mogućnost za organizaciju dužeg boravka. Ubrzo odlaze na **cjelodnevni boravak uz potok**. Nabavlja se potrebna hrana, rekviziti, oprema za prirodu. Dolaskom na teren priprema se tenda i postavlja cerada i dekice na pod. Čiste se grane te priprema mjesto za roštilj. **Djeca su u svim pripremama aktivni sudionici**.

Postavljanjem kamenja za logorsku vatru i nanošenjem suhih drva, uz pomoć roditelja u skupini, pali se vatra za roštilj.

Vrijeme do ručka djeca provode u igri s materijalima oko sebe.

Grade sklonište oko jednog stabla od grana koje su na podu, sakupljaju prirodne materijale, promatraju cvijeće, beru šparoge za večeru, osmišljavaju društvene igre. Za ručak se promiče **„zero waste“ pristup** - koriste jedino drvene štapiće za ražnjiće te na taj način produbljuju znanja o učinkovitoj upotrebi resursa i zbrinjavanju otpada.

Cjelodnevni boravak uključuje **spavanje u prirodi** te dolazak roditelja na mjestu gdje borave. Djeca, roditelji i odgajatelji zajednički spremaju teren, čiste te osiguravaju logorsku vatru gašenjem vodom iz potoka.

Izvor: Privatna arhiva

Kako bi osigurali nesmetani boravak u prirodi osigurano je da djeca donesu u vrtić kabanice, čizmice za kišu i kišobrane. **Šetnje po kiši i skakanje po lokvama** vrlo su snažni inputi na dječji doživljaj i spoznaju.

U dogovoru i suglasnosti s roditeljima organizira se odlazak na Platak. Plan je bio s djecom otići na snijeg, ali nam vrijeme nije išlo na ruku. Odlazak na Platak je ipak bio zanimljiv **planinarski izlet**. Dolaskom na Platak, prvo su prošetali do skijaških staza, gdje su našli čak malo snijega. Dalje nastavljaju šetnju prema umjetnom jezeru te se vraćaju prema Velikom domu, gdje se zadržavaju u igri i osvježavaju. Nakon odmora penju se prema Malom domu gdje u prirodi jedu ručak te provode vrijeme u igri do povratka na bus.

Izvor: Privatna arhiva

Izleti u prirodi potaknuli su na još jedan uspon, na brdo Kotor u Crikvenici. Toga dana se ujedno obilježio i Dan očeva, a uspon na Kotor organiziran je kao humanitarna šetnja u sklopu programa Škole za Afriku. **Na Kotor su djecu, roditelje i djelatnike vrtića vodile licencirane vodičkinje** Planinarskog društva Strilež iz Crikvenice.

U šetnji prolaze različitim terenima, upoznaju se s najstarijim naseljem Crikvenice, u kojem su živjeli Crikveničani prije naseljavanja današnjeg grada.

Izvor: Privatna arhiva

Suradnja se nastavlja s roditeljima u obliku **razgledavanja obiteljske mini farme, OPG Kirac** iz Triblja. Djeca se upoznaju s radom farme i prehranom životinja. Degustirani su i proizvodi sa farme. Djeca su imala priliku i sama hraniti životinje.

U proljeće u goste na livadu dolaze djeca vrtičkih skupina područnog objekta. Vrlo brzo djeca pronalaze materijale i mjesta za igru. Na livadi zajedno ručaju. Pristup livadi je moguć pa domar ručak donosi na livadu. Nakon ručka naši prijatelji vraćaju se u svoj vrtić, a djeca i odgajatelji ostaju na livadi do dolaska roditelja. Ispod tende na dekićama djeca lagano tonu u san uz priču.

Prateći razvoj djece tijekom godine primijećeno je da su **razvojno u svim aspektima djeca napredovala:**

- gruba motorika,
- orijentacija u prostoru,
- zapažanje,
- verbalna komunikacija,
- spoznaja,
- samostalnost,
- samopouzdanje...
- Također je vidljivo da su djeca slobodnija,
- međusobno bolje surađuju,
- značajno je manje konflikata među djecom,
- igra je konstruktivnija, kreativniji su,
- manje se svađaju, nesuglasice rješavaju razgovorom, mirniji su,
- nasmijani i sretniji,

što je potvrda da boravak u prirodi zaista utječe na razvoj djece, njihovo emotivno stanje i funkcionalnost.

Izvor: Privatna arhiva

I TAKO JE NASTAO “IGRI”!

ODGOJNO-OBRAZOVNO

Autorice:

Sanja Kolarić Piplica,
pedagoginja i odgojiteljica
Ivana Bucković, pedagoginja i
odgojiteljica

@igri.hr

Svaka dobra priča započinje **idejom**, pa tako i naša. Još od mladih dana imale smo ideju uživati u tome što radimo, kroz rad zadovoljiti svoje kreativne potencijale, učiti o struci i razvijati je.

Danas sa sigurnošću možemo reći da je **naše zanimanje naš poziv**, a ideja s kojom smo krenule na profesionalni put dovela nas je dalje nego što smo mogle sanjati davnih dana kao studentice ranog i predškolskog odgoja na Učiteljskom fakultetu u Zagreb.

Mi smo Sanja i Ivana, odgajateljice smo, pedagoginje i najbolje prijateljice.

Svoja prva profesionalna iskustva stekle smo u privatnom dječjem vrtiću Dječja igra (Zagreb). Snaga ovog vrtića su odrasli koji razumiju koliko važnu ulogu u dječjem odgoju i obrazovanju ima **prostor u kojem djeca borave i materijali** s kojima se igraju, istražuju i uče.

Vrlo brzo, uz pravu podršku i mentorstvo, naučile smo da što bolje i kvalitetnije odrasli razumiju dijete, to je prostor za dijete bolje prilagođen njegovim potrebama i interesima.

Promatrajući kako se čitava atmosfera u odgojnoj skupini mijenja ponekad i malim intervencijama u prostoru, za nas je bilo vrlo inspirativno. Željele smo to isto iskustvo prenijeti dalje, a ta želja pogurala nas je naprijed, do diplomskog studija pedagogije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. I dalje kao dio Dječjeg vrtića Dječja igra, susretale smo se s brojnim stručnjacima, praktičarima i sve većim brojem roditelja koji su prilazili s gotovo uvijek istim izjavama/pitanjima:

- „**Kako ste ovo izgradile?**“
- „**Ja bih se ovdje igrao čitav dan!**“
- „**Kako ste došle na ideju?**“
- „**Kako djeca koriste ovaj prostor?**“
- „**Da se barem doma igraju ovako kao u vrtiću.**“

Zatim je za obje stigao period majčinstva i spontano smo sva načela poticajnog prostorno materijalnog okruženja **počele primjenjivati u vlastitom domu**. Promatrajući svoju djecu kako satima uživaju u igri, kako slobodno, fokusirano i aktivno planiraju i ostvaruju svoje ideje shvatile smo - **ovo želimo omogućiti djeci i roditeljima u njihovim domovima**.

Za nas se rodila nova ideja, utemeljena na onoj prvoj, iz potrebe za uživanjem u poslu, učenjem novih stvari, razvojem i mijenjanjem stvari na bolje.

I tako je nastao igri! U želji da pomognemo odraslima da bolje razumiju koji potencijal za rast i razvoj djeteta se skriva u igri, napustile smo sigurnu i mirnu luku rada u predškolskoj ustanovi i otvorile vlastiti posao. I sam naziv igri prirodno se nametnuo jer željele smo pričati o onome što je važno u igri, o tome kako dijete raste u igri i kako biti podrška djetetu u igri. Veliki naglasak u svom radu stavile smo upravo na osvješćivanje važnosti

slobodne igre za djecu, ali i potencijala koji leži u učenju kroz igru i mogućnostima koje skriva prostor koje je funkcionalan, fleksibilan i izaziva čuđenje.

Prema mogućim potrebama roditelja i stručnjaka osmislile smo tri usluge: igri dizajn, igri savjetovanje i igri edukaciju.

IGRI DIZAJN

igri dizajn osmišljen je za roditelje i stručnjake kojima je potrebna pomoć oko preuređenja dječje sobe ili prostora u kojem će boraviti veći broj djece. Ovom uslugom osmišljavamo, dizajniramo i projektiramo prostor za igru koji zadovoljavaju specifične potrebe obitelji ili poslovnih korisnika. Rješenje nudimo putem interneta tako da se naši korisnici mogu nalaziti bilo gdje u Hrvatskoj ili u svijetu.

IGRI SAVJETOVANJE

individualizirana je podrška koju smo namijenile roditeljima, odgajateljima i ostalima koji igru smatraju važnim dijelom djetetovog razvoja, kao i važnim dijelom svoje svakodnevice. Našim

stručnim savjetima pružamo korisnicima potrebnu podršku i pomoći u pronalasku rješenja problema vezanih uz dječju igru.

IGRI EDUKACIJA ONLINE

je edukacija koju korisnici nakon preuzimanja mogu gledati neograničeno mnogo puta. Prva edukacija koju nudimo je "Soba po mjeri igre - kako opremiti i urediti dječju sobu" koja će u 9. mjesecu ugledati svjetlo dana, a namijenjena je roditeljima kojima je potrebna pomoć oko uređenja dječje sobe, odabira namještaja i materijala za dječju igru. U njoj uz mnogo fotografija, snimki i primjerima iz života želimo roditeljima pokazati kako izgleda i što sadrži dječja soba po mjeri djeteta i po mjeri igre.

Želite li uživati u igri s nama zavirite na našu web stranicu www.igri.hr, prijavite se na naš newsletter ili zapratite naš profil igri.hr društvenim mrežama ([Facebook](#), [Instagram](#)).

“Djeca nisu stvari koje treba oblikovati, nego ljudi koje treba otkriti.”

Jess Lairjak

PREPORUKA TEMATSKIH SLIKOVNICA ZA PERIOD PRILAGODBE U DJEČJEM VRTIĆU

Autorica: Jasmina Cerovec

mag.praesc.educ.

Odgojiteljica u engleskom programu

Baby signs i montessori odgojiteljica

@preschoolbyj.

Nakon ljeta slijedi nam početak pedagoške godine koji je najčešće izazovan zbog prilagodbi ili ponovnih prilagodbi u dječjem vrtiću.

Svaki početak, pa tako i početak polaska ili povratak u dječji vrtić **zahtijeva pripremu**. U ovome slučaju, to je **priprema cijele obitelji**, no naravno, s fokusom na dijete.

Dijete će roditelji najbolje pripremiti **ako su i oni sami pozitivni** u odnosu na polazak ili povratak u dječji vrtić.

U nastavku se nalazi **preporuka za dvije slikovnice** koje će svakako imati pozitivan utjecaj na dijete u procesu pripreme za polazak ili povratak u dječji vrtić.

Slikovnica "**Medvjedića je strah ostati u vrtiću**" obrađuje temu osjećaja straha zbog odvajanja od roditelja i ostanka u vrtiću, a obogaćena je i stručnim informacijama i komentarom za roditelje. Slikovnica "**Moje dobro jutro**" obrađuje temu jutarnjeg spremanja i odlaska u dječji vrtić, na djeci šaljiv način, pa time gradi pozitivan odnos prema promjeni koja slijedi.

Gjurković, T. Knežević, T.
Medvjedića je strah ostati u vrtiću
Varaždin: Evenio, 2016.

Brezovec, J. Crockett Corson, K.
Moje dobro jutro
Varaždin: Evenio, 2020.

VRUĆE JE, A MENI JE GUŠT

Autorica: Ana Barbarić

kreativka

@chestitke

Nisam sigurna je li od vrućine ili od nepredvidivih privatnih događaja u posljednjem periodu, ali inspiraciju za pisanje ovog broja jednostavno nisam mogla lako pronaći sve do danas.

Nekako se kao neiscrpna tema ovog vrelog ljeta nametnula temperatura zraka i mora s kojom počinje i završava svaki članak, vijesti, ali i obični razgovor.

I svi se nekako borimo sa tim informacijama te hladimo mozak i dušu napicima i klimom... **A jeste li razmišljali koliko „temperaturu“ u vama tijekom godine izaziva toksična okolina i ljudi kojima ste izloženi?**

Sigurna sam da veliki broj vas svoju okolinu ne doživljava kao toksičnu i nadam se da je tako. Ipak, ova vrućina neka nam bude povod za razmišljanje i ujedno preslagivanje moždanih i srčanih vijuga i komora da je došlo vrijeme da se rashladite, odnosno, da sebe osvježite novom okolinom. To ne mora značiti da ćete sve preokrenuti

naglavačke ako situacija štima. Nego, s godinama uvidiš i naučiš da je ono što ti je prije X godina oduzimalo preveliku energiju, žarilo srce i palilo mozak, zapravo bilo bezvrijedno razbacivanje vlastite energije.

Uskoro će i kraj ljetnih odmora, povratak u naše rutine te koraćanje ususret jeseni. Pa kad ćemo se pozdravljati s ovim visokim temperaturama, možemo se pozdraviti i s onime što nam više ne odgovara. **Nekad promjene dobro dođu, čak i kad nas na prvu zateknu nespemne. Nemojte tratiti život na okolinu i ljude koji vas uništavaju i zamaraju, koji vam crpe zadnje atome energije. Na taj način štetite prirodi jer raste i vaša temperatura, rasipate uzaludno ogromnu količinu energije, a mislite da živite **ZDRAVO**. Okrenite se oko sebe i napravite za sebe možda i ono o čemu nikad niste sanjali - izbacite sve što je toksično i **GUŠTAJTE**.**

Na vrijeme se probudite i odbacite one oklope koji vam ne odgovaraju te zabljesnite u

najboljem mogućem svjetlu SEBI. Jer kad si sebi SVE, svima si SVE. Dijete treba sretnu mamu, supruga suprugu, sestru sestru, prijateljica prijateljicu...

Preusmjerite negativnu energiju od sebe. **Oslobodite se! Dišite!** Probajte, ne košta ništa, a kad napokon uspijete i pogledate oko sebe, uvjerit ćete se da vas te iste osobe gledaju sa zavišću i sve bi dali da su u vašim cipelama, jer sreću ne možeš skriti, ali ni glumiti.

Ojačajte sebe, upogonite svoje trbušne mišiće svojim osmijehom i smijte se glasno, vedro, iz srca. Humor je odličan način za nositi se s ovakvim životnim situacijama kad dođe neka važna prekretnica.

Nema te vrućine koja će vam štetiti, nema rashladnog uređaja koji će vas ohladiti. Tu ste samo vi i „zdravi“ ljudi oko vas, s kojima vam je ugodno i ne trošite vrijeme na one „druge“ (zbog eto reda i/ili odgoja).

Dugo toplo ljeto još traje,
**SVIMA JE VRUCE,
A MENI JE GUŠT.**
Ja sam sebi SVE.

LJETNA VERZIJA KREATIVNOSTI

Ovog ljeta posvetila sam izradu čestitki ženama i bio je to moj pun pogodak, zato ovdje predstavljam par noviteta koje su izazvale najveću emociju.

Izvor: Privatni album

Izvor: Privatni album

**A osim čestitki ono što baš svakoj
novopečenoj mami izmami osmjeh
na lice su "torte i buket" od pelena.
Predstavljam vam poklon ideju i hit
ovog ljeta.**

Izvor: Privatni album

Izvor: Privatni album

Izvor: Privatni album

PROFESIONANI RAZVOJ ODGOJITELJA - PRAVO, OBVEZA, MOGUĆNOST, NUŽNOST ILI ...

ODGOJNO-OBRAZOVNO

Autorica: Sandra Moslavac
univ. mag. praesc. educ.
asistentica na FOOZOS-u
voditeljica radionica za roditelje
"Rastimo zajedno" i RZ MINI
@sandraamoos

Iako je ljeto i svi smo u nekom opuštenijem raspoloženju, tekuća pedagoška (školska) godina je pri kraju... no tema profesionalnog razvoja odgojitelja i stručno, cjeloživotno, kontinuirano usavršavanje odgojitelja možda baš sada dolazi najviše do izražaja - pri planiranju novih tema, područja rada za sljedeću pedagošku godinu te pri evaluaciji odrađenoga i postignutoga.

Literatura i autor Mendeš (2018) navode

TRI GLAVNE ETAPE PROFESIONALNOG RAZVOJA ODGOJITELJA:

- formalno (inicijalno) obrazovanje;
- pripravnštvo (uvođenje u samostalan rad);
- trajno profesionalno učenje (koje podrazumijeva razvoj i usavršavanje stečenih kompetencija - spominje se i kao stručno usavršavanje odgojitelja).

Završetkom formalnog obrazovanja odgojitelja ne završava proces učenja i stjecanja novih spoznaja na području predškolskoga odgoja te rada s djecom i njihovim roditeljima.

Tada započinje i proces implementiranja tih novih znanja i spoznaja u osobnu odgojno-obrazovnu praksu.

Koliko je važno kontinuirano profesionalno, stručno usavršavanje odgojitelja pronalazimo i u jednom od NAČELA Nacionalnog kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje RH (2015.) a to je *otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse.*

Praktičari koji kontinuirano istražuju i unapređuju kvalitetu odgojno-obrazovnog procesa te se međusobno povezuju s ciljem razmjene primjera dobre prakse, zasigurno utječu na konstruiranje kvalitetnog institucionalnog kurikulumu ustanove u kojoj rade, a onda i na sustručnjake, djecu i roditelje koji su dio odgojno-obrazovnog procesa same ustanove.

Temeljna vrijednost, **ZNANJE**, navedena u Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj

obrazovanje RH (2015.) navodi kako su "znanje, obrazovanje i cjeloživotno učenje temeljni pokretači razvoja svakog pojedinca i društva u cjelini".

Ovu temu pobliže definira i nedavno objavljen izmijenjeni *Pravilnik o postupku, načinu i uvjetima za napredovanje u struci i stjecanje položajnih zvanja odgojitelja, stručnih suradnika i ravnatelja u dječjem vrtiću (NN 83/24)*. U čl. 2. navodi se:

"...Profesionalni razvoj je kontinuirana aktivnost kojom se razvijaju znanje, stručnost i druge vještine odgojitelja, stručnih suradnika i ravnatelja. Kontinuiranim profesionalnim razvojem razvijaju se i usavršavaju osobne i profesionalne kompetencije te unapređuje odgojno-obrazovna praksa. Profesionalni razvoj temelji se na konceptu cjeloživotnog učenja te se može provoditi **formalnim i neformalnim obrazovanjem i informalnim oblicima cjeloživotnog učenja**, a to su programi stručnog usavršavanja, konferencije, seminari, radionice, posjeti drugim dječjim vrtićima, mreže sustručnjaka kojima je svrha poticanje profesionalnog razvoja,

istraživanja (individualna/grupna), mentorstvo, hospitanje, praćenje rada, čitanje stručne literature te dijalog sa sustručnjacima u cilju unapređenja odgojno-obrazovne prakse".

Autorica Slunjski i sur. (2012.) definiraju odgojitelja kao stručno osposobljenu osobu koja izravno sudjeluje u obavljanju djelatnosti odgoja i obrazovanja djece rane i predškolske dobi tj. u realizaciji odgojno-obrazovnog procesa. **Kvaliteta rada** temelji se na prethodnom formalnom obrazovanju te daljnjem kontinuiranom usavršavanju i profesionalnom razvoju, motiviranosti i ustrajnosti na tom procesu rasta i razvoja.

Agencija za odgoj i obrazovanje (AZOO) organizira stručne skupove i seminare, konferencije i radionice za odgojitelje djece rane i predškolske dobi. Više i izvrsne savjetnice Agencije po regionalnim područjima (uz otale poslove) pružaju podršku i pomoć odgojno-obrazovnim djelatnicima, podržavaju planiranje i realiziranje različitih oblika stručnih usavršavanja,

sudjeluju u provođenju stručnih ispita. Kao jedna od mogućnosti profesionalnog razvoja odgojitelja pojavio se i eTwining, koji nudi obrazovnu platformu za razmjenu iskustava i praksi sa sustručnjacima diljem svijeta.

Odgojitelji se stručno usavršavati mogu proučavajući stručnu literaturu (knjige, zbornici radova, časopisi...). Ovaj oblik stručnog usavršavanja dostupan je svim odgojiteljima, jer ponekad nisu svi u mogućnosti sudjelovati na stručnom skupu izvan mjesta stanovanja. Prilika za nove spoznaje i znanja, razmjene iskustava i prikaz kvalitetnih praksi iz područja odgoja i obrazovanja djece rane i školske dobi pruža i **eduMagazin!**

Kao jedan od oblika učenja i razvoja stručnih kompetencija odgojitelja postoji i **[edukativna platforma EduList.](#)**

Putem različitih edukativnih platformi i portala, web

[stranica \(KoHo, Centar za podršku roditeljstvu Rastimo zajedno, Pučko otvoreno učilište Korak po korak\)](#) možete pronaći vrijedne izvore učenja i informacija.

Profesionalne zajednice učenja jedan su od novijih oblika razmjene iskustava, te autorica Slunjski i sur. (2019) navode važnost da odgojitelj poznaje praksu i prenosi vlastita znanja i kvalitetna iskustva, primjere dobre prakse drugim odgojiteljima i članovima zajednice učenja.

Takve profesionalne zajednice mogu se organizirati unutar jedne ustanove ili povezati više ustanova kao i studente i odgojitelje pripravnike s ciljem profesionalnog razvoja i napredovanja.

Kvalitetni praktičari koji kontinuirano rade na sebi i svojoj osobnoj praksi temelj su razvojno-primjerene prakse i kurikuluma ustanove u kojoj provode odgojno-obrazovni proces, poticajni mentori studentima i odgojiteljima pripravnicima.

I iz svega navedenoga možemo zaključiti da je stručno usavršavanje odgojitelja pravo, obveza, mogućnost i nužnost, dio profesionalnog razvoja odgojitelja, a samim time i važan dio u kreiranju kvalitetnog sustava ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja u RH.

*“Znanje je tek onda
znanje kad je stečeno
naporom vlastite misli,
a ne pamćenjem.”*

Lav Nikolajevič Tolstoj

BRZ KAO ZEC

ODGOJNO-OBRAZOVNO

Autorica: *s. Monika Maslač*

[@s.monika_smi](#)

Brzina je sposobnost brzog reagiranja i izvođenje jednog ili više pokreta te kretanje tijela u prostoru. To je sposobnost s relativno viskom stupnjem urođenosti i s obzirom na to, djeca koja imaju urođenu tu sposobnost vjerojatno će uspješnije odrađivati neke aktivnosti.

Neovisno o dobi djeteta, naglasak je na sposobnosti. Za dijete vrtičke dobi koje je sklono istraživanjima okoline, ova sposobnost može imati negativne posljedice poput ozljeda i neuspješno postavljenih zadataka.

Djeca koja su slabijih motoričkih sposobnosti ili imaju određenih izazova u razvoju, jasno je da bez obzira na dob i težinu postavljenih zadatak, određenih po sposobnosti brzine, neće moći odraditi onako kako bi to odradila da su bez izazova.

Ako dijete sudjeluje u aktivnosti pod utjecajem sposobnosti brzine **sklono je ozljeđivanju**. Spontano i u igri nenamjerno može pasti ili se

na bilo koji drugi način ozlijediti. Također postavljene zadatke može neuspješno riješiti zbog rada pod utjecajem brzine.

Bez obzira koju aktivnost radilo, dijete pod utjecajem sposobnosti brzine mora biti **pažljivo i oprezno** jer može naštetiti sebi i drugima.

10 IGARA U KOJIMA DJECA VJEŽBAJU BRZINU!

1. Materijal: papirnati tanjuri, slamke, izrezani papirići

Cilj igre: Tko će brže slamkom prenijeti više papirića na tanjur.

Izvor: Internet

2. Materijal: papirnati tanjuri, loptice

Cilj igre: Tko će brže i više loptica na tanjuru u ustima donijeti do cilja.

Izvor: Internet

3. Materijal: papirnati tuljci (role toalet papira), loptice

Cilj igre: Tko će brže prenijeti više loptica na tuljku.

Izvor: Internet

4. Materijal: stolice, obruč, loptice

Cilj igre: Koja će ekipa brže do posljednjeg igrača prenijeti lopticu koja se nalazi u obruču ispred prvog igrača.

Izvor: Internet

5. Materijal: obruč, loptice
Cilj igre: Tko će brže nogama izvaditi lopticu iz obruča.

Izvor: Internet

6. Materijal: velike kocke, traka, plastična čaša
Cilj igre: Tko će brže puhanjem u čašu dovesti čašu u omeđen prostor trakom.

Izvor: Internet

7. Materijal: stolice, обруч
Cilj igre: Tko će se brže provući ispod обруча oslonjenih na stolice.

Izvor: Internet

8. Materijal: četiri stolice, обруч, mekana podloga
Cilj igre: Tko će brže prenijeti обруч sa stolice na stolice u ležećem položaju u stavu trbušnjaka.

Izvor: Internet

9. Materijal: baloni, loptice, dvije posude
Cilj igre: Tko će brže loptice koje su na podu staviti unutar posude, ali da prije odgurne balon u zrak.

Izvor: Internet

10. Materijal: stolice, lopta
Cilj igre: Tko će brže držeći se za ruke prenijeti loptu na rukama do zadnje stolice.

Izvor: Internet

*"Osamdeset posto uspjeha
je pojaviti se."*

Woody Allen

*"Otpor koji savladavate
fizički u teretani i otpor
kojeg savladate u životu
mogu samo izgraditi
jak karakter ."*

Arnold Schwarzenegger

[EDUKACIJE](#) [EDUBLOG](#) [EDUMAGAZIN](#) [MAGNETI](#) [ABOUT](#) [PRIJAVA](#)

EDUMAGAZIN

Home - eduMagazin

VIŠE O AUTORIMA

